

169610

Kiadható: *Beve*

CARTEA VITEJILOR

ÎNTEDE DELA SOLDAȚII NOȘTRI DE PE CÂMPUL DE LUPTĂ
înate de Augustin S. Deac tipograf, Gherla-Szamosujvár.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

48.

562977

CARTEA VITEJILOR

CÂNTECE DELA SOLDAȚII
DE PE CÂMPUL DE LUPTĂ

ADUNATE DE AUGUSTIN S. DEAC, TIPOGRAF

CU UN TABLOU (CHIP) AL VITEJILOR
NOȘTRI MORTI PENTRU TRON ȘI PATRIE *ary Cluj*

EDIȚIA IV.

BCU Cluj-Napoca

RBCFG201301610

Editura și propr. lui A. S. Deac Szamosujvár—Gherla-
Cu tiparul Tipografiei Diecezane,

169616

Vitejii noștri morți pentru tron și patrie. (Dela stânga spre dreapta, șirul de sus) 1. I. Ciuleiu; 2. D. Nistor; 3. V. Micula; 4. Dr. Șt. Chiriloviciu; 5. Dr. I. Marcu; 6. Dr. A.Sădean; 7. I. E. Aron; 8. V. Băleanu; 9. O. Opriș; 10. Dr. A. Bogdan; 11. Anchidin Șoldea; 12. I. Goșa; 13. Petru de Mocsonyi; 14. I. Lăzăroi; 15. I. Petra; 16. Horațiu C. Deac; 17. D-șoara

Cântec de vitejie.

Foaie verde trei granate,
Noi tunari de cetate,
Când începem a ne bate,
Dușmanul nu mai străbate.

Că noi pușcăm cu granate
Din oțele ferecate.

Și unde granatul pică,
Piatra 'n munte o despică,
Iar când pușcăm cu șrapnele,
Pământul sună a jele.

Că șrapnelul unde cade,
Pământul și piatra arde.
Noi luptăm ziua și noaptea,
Tot alătura cu moartea.

Ne luptăm adevărat,
Pentru neam, pentru 'mpărat.

Răbdăm lupte sângeroase
Pentru neamul nost de-acasă
Și pentru ai noști copii,
Ce-au rămas de noi pustii.

Când de-acasă am plecat,
Soția mi-a cuvântat:
„Mă lași soțul meu iubit,
Că grea poruncă-ai primit,
Copiii ți-i părăsești,
De mine te despărțești.
N'auzi copii? — se vaietă,
Că rămân fără de tată
Și fără pâne pe masă.
Nu-i cine să-i miluiască“.

— „Iubiți părinți și soție,
Dumnezeu e sus, vă ție,“ —
Eu atunci le-am cuvântat
Și mâna cu ei am dat.

„Nu mai plângeți, nici oftați
Ci la Domnul vă rugați,
Pe dușman să-'l dobândim,
Țara să li-o împărțim“.

Foaie verde leoșteană,
Ilie Nemeș mă chiamă
Eu sunt fecior de țăran
Din comuna Panta-Cian;
Foaie verde a frunzii,
Și mai sunt doi canoniri,
Frunză verde leoșteană,
Vasilu Poruți îl cheamă;
Frunză verde de goron
Strian Vișchi din Aiton.

Trandafir bătut de vânt.

Trandafir bătut de vânt
Te lăsai maică plângând
Apucai calea pustie
La urît în cătănie
Depărtat în țări streine
Ziua, noaptea tot plângând
Și suspin și plâng mereu
Că-am avut noroc tot rău.

Frunză verde de sulfină
Dorul meu nu se alină
Până-s în țară streină
Câte flori sunt pe părau
Toate plâng de dorul meu
Că-am avut noroc tot rău.
Astăzi plâng și să jelesc
Mâne cad și să pălesc
Dară 'n anii viitori
Vor fi tot mai multe flori.
Numai a mea tinereță
N'a mai înflori 'n viață
Iarba verde de pe glie
Draga mea copilărie
Cum te las în cătănie
Că m'am dus tânăr copil
Și-am venit bărbat bătrân
Și cu fața 'mbătrînită.
Cu mustața răsucită.

Lasă dorule mă lasă
Mulți voinici sângele-și varsă
Dar și-l varsă toți și-l varsă
Pentru tot neamul de-acasă.

Dumnezeu ne miluiască
Cu mila lui părintească
Să ne deo o răsplată
Și nouă la toți odată
Și la toți cari se jertfesc
Pentru neamul strămoșesc.

Făcută de sergent **Toma Iuon** din Lăpușul-român.

—O—

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dor de mândra.

Fă-mă Doamne ce m'i-i face,
Fă-mă păsăruică-albastră,
Să zbor la mândra 'n fereastră,
Mândra să se pomenească,
Să ia cartea s'o cetească,
Să vadă de unde-i trimeasă:
De sub poala muntelui,
Dela trupa Neamțului,
Din dungia șanțului,
C'acolo-i badea pușcat,
Cu pușchița lângă cap,
Cu capul pe săbioară,
Cu mâna la inimioară.

Versul lui Moje Doroftei mort pe câmpul de
luptă din Galiția.

Primăvara a sosit,
Toate celea au înverzit,
Și au voie de trăit,
Numai eu am adormit.
Paștile încă sosesc,
Dar puțini se veselesc,
Că mulți sunt îndepărtați,
Și dintre ei îngropați.
Mulți au mers din satul nost
Mulți n'or nici veni de rost,
Dintre ei cari vor veni,
Zău nu poate nime ști;
Unde ni crepat pământul
Știe Dumnezeu sfântul,
Unde-e crepat și-al meu,
Știe bunul Dumnezeu.
Dar nu-s numai eu îngropat,
Am soție și din sat;
Mulți sunt din cea țară mare,
De te cuprinde-o mirare.
Dacă vezi până ești viu,
Dacă mori toate-s târziu,
De moarte nu poți scăpa,
Și 'n pământ de ti-i băga,
Nici eu n'am avut de gând,
Ca să mor așa curând,
Aveam gând să vin în sat,

Să-mi văd tot ce-am lăsat.
Să-mi mai văd pruncul odată,
C'a rămas fără de tată,
Să-mi văd și soția mea,
Și s-o 'ntreb ce face ea?
Și să-mi văd părinții mei,
Și pe socri, ce fac ei?
Să-mi văd frate și surori,
Și pe iubiții mei șogori.
Că și din ei câți am avut,
Mai pe toți mi i-am pierdut,
Numai unul stă pe-acasă,
Nu știu câtă vreme-l lasă.
Dar n'avem să ne mirăm,
Numai aceea vedem,
Că să duc oameni 'n rând,
Și rămân copii plângând,
Plâng săracii și întreabă:
Unde-i tata mamă dragă?
Mama tace și le spune,
Că s'o dus tată-so 'n lume!
Pruncii și mai tare plâng,
Dar va veni de va putea,
Cu drag n'ar întârzia,
Cu drag ar veni acasă,
Ști că pruncii lacrimi varsă,
Ar veni, dac'ar putea,
Și cu drag i-ar mângăia,
Dară înzădar sunt toate,

Că de-acolo nu se poate,
Ca să vii în satul tău,
Numai de vrea Dumnezeu.
Dumnezeu toate le face,
Tocmai cum dânsului-i place,
Vrea să facă asămănare,
Aicea în lumea mare;
Toate limbile să moară,
Și 'n pământ să se coboară,
Pentru că au greșit rău,
Neascultând de Dumnezeu.
Așa-a fost a mea viață
Ca un stegiar plin de verdeață.
Cugetam că ce voi face,
Moartea nu-mi dădură pace,
M'a răpit fără de milă,
Acolo 'n țară străină,
Dar tot omul e dator,
A muri, că-i muritor.
Ori că vei muri acasă,
Unde soția lacrimi varsă,
Ori în câmpul cel de luptă,
Tot calea vieții-i ruptă.
N'ai ce face, unde-i mere?
N'ai copii și n'ai muiere,
Numai camerazii ce-i ai,
Ș-aceia strigă tot vai,
Căci pe unul mâna-l doare,
Altu-i fără de picioare,

La altul îi sare capul
Și trece iute săracul.
Fiecare avem o soarte
Și-i groaznică a noastră moarte
Groaznică și cu dreptate,
Ori în luptă ori pe sate.
Ori acasă și pe pat,
Și pe perini moi culcat,
Tot cu durere murim
Și mai mult nu mai trăim.
Apoi dragă adunare,
Ce-ați venit să-mi dați onoare,
Să-mi faceți prohod cinstit,
Eu de mult am putrezit.
Vă spun înainte de toate,
Că ați auzit de-a mea moarte
Și de alor mei fărtați,
Deci mai mult nu ne așteptați,
Numai stați și vă rugați,
Pe Domnul nu-l supărați,
Că poate pacea să deie,
Scârba din lume să peie.
Și la Maica Precesta,
Dacă 'ntr'una vi-ți ruga,
Va fi bună și 'ndurătoare,
Și spre rugă ascultătoare,
Ea va ruga pe Isus,
Să vie cei ce s'au dus,
Ceia ce s'au dus de-acasă

Și-au mai rămas în viață.
Dar te rugăm Doamne sfinte,
Să-ți aduci de noi aminte
Să nu perim toți din lume,
C'om face și fapte bune.
Dar și fapte bune om face,
Numai fie 'n lume pace,
Ne-om întoarce dela rău
Cu fața cătră Dumnezeu.
Doamne fi-ne cu 'ndurare
Pentru mic și pentru mare
Și tu Maică preacurată
Fii-ne nouă îndurată
Și ne ia sub scutul tău,
Și să rogi pe Dumnezeu
Să ne mântuie de rău
Pe toți și sufletul meu.
Și să ziceți cu un cuvânt
Să ne ierte Tatăl sfânt
Și ziceți ca în vecie,
Pomenirea lui să fie!

Comunicat de *Maftiu Conțiu* cantor în Coruia.

Cântecul tunarului.

Frunză verde dint'o mie,
Mă pusei și eu a scrie,
Ca să știe cei rămași,
Cum o duc printre vrășmași.
Cuprinsu-i ceriul de stele,

Ca inima mea de jele,
C'am ajuns la tunuri grele;
Mi-a albit părul pe frunte
La tunuri grele de munte.

Foaie rară de morari,
Amară-i viața la tunari,
Că viața tunarului,
E ca firul paiului;
Că nu știe nici el bine,
De-ajunge de azi pe mâne,
Nu știe abunăseamă,
Dacă-și mai vede alui mamă.
— Maică măicuțița mea,
Când te-ajunge dor de mine,
Vină, de poți, pân' la mine,
Că poate că mii-i găsi
In munții Italii,
In marginea păduri;
Unde-s tufe mai mari,
Tot morminte de tunari,
Unde-s tufe mai mărunte,
Tot morminte de răgute,
Ieste-un mormânt ridicat,
Acolo-i fi îngropat.

Roman Bogdan.

Moartea lui Gelu.

Răsleț din ostirea bătută,
Fugind pe câmpia tăcută
Căzu de pe cal, de durere,
Pe marginea apei. Și pieru.
Din rană și-ar smulge săgeata
Și n'are putere.

Pierdut-a, și oaste, și țară.
E noapte 'n văzduhuri; și rară
E sbaterea apei, când valul
Atinge cu aripa-i malul —
Iar Gelu, prin noapte stând singur,
Vorbește cu calul.

„Vai, murgule, jalea-mă curmă!
Mă lupt cu durerea din urmă,
Căci ranele-mi sapă mormântul,
De geaba împrăștii tu vântul
Din coamă, piciorul tău scurmă
De geaba pământul.

Mă chemi prin nechezuri păgâne
Și par'că zici: „Vino stăpâne!
Vezi, picură ranele tale
Și neguri să 'nalță din vale,
E noapte, și ziua de mâne
Ne-ajunge pe cale!“

„Trei suliți făcutu-și-au dungă
Prin mine! Mă sbucium pe-o dungă
Și nu-mi mai simt brațul și brâul;
Tu-ți rupi cu picioarele frâul —
Las', murgule, las' să ne-ajungă
Pe-acea pustiul.

„De-acuma tu... cât va cuprinde
Mantaua, de-asupra-mi o întinde
Și-apoi cu picioarele-mi sapă
Mormântul pe margini de apă,
Și 'n urmă cu dinți mă prinde
Și-aruncă-mă 'n groapă.

„Jelească-mă apele Cernii!
Să-mi bubuie crivățul iernii,
Ca 'n taberi al cailor tropot;
Iar veșnicul apelor șopot
Să-mi pară ca 'n ceasul vecernii,
O rugă de clopot.

„Și, poate, sosi-va o vreme
Când munții vor fierbe, vor geme
Cu hohote mamele 'n praguri,
Vor trece bărbații 'n șiraguri
Când bucium suna-va să cheme
Pe tineri sub steaguri.

„Iar tu de-i trăi, frățioare,
Să-mi vezi luptătorii 'n picioare,
Atunci când sosit va fi ciasul,
Abate-ți pe-aice tu pasul:
Nechiază-mi, și-atunci eu din groapă
Cunoaște-ți-voiu glasul!

„Și-armat voiu ieși eu afară,
Și veseli vom trece noi iară
Pin suliți și foc înainte,
Să ție protivnicii minte
Că-s vii, când e vorba de țara,
Și morții 'n mormintel'

El zice, și mâna și-o strânge
Pe pieptul cel umed de sânge —
Iar calul stă singur de pază
Lui Gelu, și trist el așează
La pieptul stăpânului capul
Și astfel veghează.

Și-auzi! Ca un vânt ce clătește
Pădurea, când ploaia sosește,
Așa din adâncuri de zare
Un vuiet prin noapte răsare
Iar vuietul vine, și crește
Mai iute, mai tare.

Și iată-i din umbrele văii
Cu scuturi ies repezi flăcăii,
Ca morții ce-și lasă mormântul,
Iei roibii cu umblet ca vântul,
Răsar de tutindenii, de pare
Că-i varsă pământul.

— — — — —
Năvalnic s'apropie pașii,
Și 'n goana lor cântă arcașii,
Și-așa de sălbatic li-e cântul —
Din piele de urs au vestmântul.
Și 'n bărbile lor încâlcite
Se 'mpedecă vântul.

— — — — —
Și Gelu le judecă toate:
Se 'naltă proptindu-se 'n coate
Și-a calului glesn'o cuprinde,
Cu grabă el arcul și-l prinde,
Și 'nvârte săgeata și-o scoate
Din rană, și-o 'ntinde:

Și vâjje slaba săgeată
Cu gemetul morții deodată —
Arcașii trec repezi în cale,
Și-i vuiet și-i chiot prin vale:
Ce cânt de 'ngropare lui Gelu
Și-oștirilor sale!

Iar vuietu 'n neguri, pătrunde
Și 'n inima nopții s'ascunde
Depart, și 'n valuri de valuri
Ecolul izbindu-se 'n dealuri
De zece-ori jalnic răspunde
Pustiilor maluri.

De zece-ori, iarăși de zece,
Și scade, și pier, și trece,
De data din urmă răsună —
Tăcerea 'mprăștiată s'adună,
Și 'n neguri alunecă rece
O bolnavă lună.

Iar calul, vedenie mută,
Cu coama de vânturi bătută
Stă 'n noaptea cu neguri de pază
Lui Gelu; și trist el așează
Pe pieptul stăpânului capul
Și astfel veghează.

Iar apa la maluri se frânge
Și cade pe spate și plânge:
„Cu fierul potcoavei tu-mi sapă
Mormântul pe margini de apă
Și 'n urmă cu dinți mă prinde
Și-aruncă-mă 'n groapă.

Din Sârbia.

Foaie verde foaie creață,
Intr'o zi de dimineață,
Pe o negură și ceață,
Intr'un munte înalt tare,
S'a 'nceput o luptă mare.

Veneau șrapnele pe noi
Ca și picurii de ploi.
Că vedeau Sârbii, săracii,
Că noi ne luptăm ca dracii
Și 'mproașcă tunul lor foc,
Doar ne vom opri pe loc.

Dar maiorul curajos
Nu se punea 'n „decung“ jos,
Ci prin gloanțe se plimba
Și din gură cuvânta:
„Dați ficii și 'naintați
Și pe Sârbi să-i aruncați!“

Feciorii când auzeau,
Pe Sârbi că se repezeau
Și din șanțuri îi scoteau.
Și fugeau Sârbii napoi,
Strigând mereu : „Boje moi!“

Când i-am văzut împrăștiați,
Ca și snopii deslegați,
Li-am luat vr'o două sate,
Niște care încărcate
Și provizii cu bucate.

De pe coastele Muntenegrului.

Pământule păcătos,
Cât ai fost tu de setos!
Că doi ani a tot plouat
Și tu tot nu te-ai săturat,
Până când se adunară
Toți voinicii de prin țară,
Și-acum toată lumea plânge,
Că tu te adăpi — cu sânge!
Plâng copiii cei micuți,
C'au rămas golași, desculți.
Vine iarna cu zăpadă.
Ei plâng după bunul tată.
Plâng nevestele cu dor,
După dragi bărbații lor,
C'au plecat, le-au părăsit
Și nici carte n'au primit,
La copii să o cetească,
Dorul să li-'l potolească.

Munților pustii de piatră,
N'ați avut izvor cu apă?
N'ați avut păduri cu brad?
Acum v'a încunjurat
Bunul nostru Impărat
Cu voinici bravi din Bănat.
N'ați putut ședeă pustii,
Eu să fiu cu-ai mei copii?!
Pare'că și voi ați strigat
Eu să vin și să mă bat
Cu Muntenegru 'ncruntat.

Frunză verde de alună,
A venit ca o furtună

Intr'o zi mândră și bună,
Porunca împărătească,
De-acasă toți să pornească.
O zi și-o noapte-am mai stat
Pân' merinde mi-am luat.
Când ca mâne am plecat,
Două lacrimi am vărsat.
Nu pentru dușmani am plâns,
Că-s Român și nu-s fricos
Nici de Sârbul mânios,
Nici de Rusul cel bărbos,
Dar am plâns cu foc și dor
Că vedeam un mic ciopor:
Cinci copii cu mama lor
După mine cum veneau
Și vai, Doamne cum plângeau,
Că plec cale îndepărtată
Și ei rămân fără tată;
Și sunt săracuți și mulți
Și-or umbla prin nea desculți.

Și tu dragă-'mi cărticea,
Când în Ohaba-i întra,
Să întrebi de casa mea.
Acasă când vei sosi
Tu să chemi pe-ai mei copii,
Să le spui că ai venit
Dela tata lor iubit,
Care e tare departe,
De dorul lor nu mai poate...

I. D.

De peste Drina.

Soare mândru și rotund,
De-ai apune mai curund,
Că eu tare m'am urît,
De suit și coborît.

Tot suind din vale'n deal,
Repede, cătră dușman,
Coborînd din deal în vale,
Tot cu mâna pe pistoale,
Doar ni-o ieși Sârbu 'n cale.
Dară Sârbu stă'n „decung“
Și de-acolo svârle plumb.

Când a fost compania 'n apă,
De-o voit Drina s'o treacă,
Sârbii au pușcat pe noi,
Gândind că suntem vr'o doi.

BCU „N. I. Ceaușescu“ Library Cluj

Ne cădeau gloanțele 'n față
Ca și picurii de gheață.
Noi în apă până 'n brâu,
Sârbii pușcau toți în râu
Și cădeau plumbii grămadă,
Ca grăunțele 'n ogradă.

Dacă Drina am trecut,
Intr'un șanț cu toți ne-am strâns,
Maioru ni-a dat poruncă:
„Forvert“ în dreapta și 'n stânga,
Spre vrășmașu cel cumplit
Care sta 'n coperitură
Și pușca fără măsură.

Noi făcând cu toții „Șturm“,
Crâncen, dureros sbierând,
Piept la piept ne-am strâns cu ei
Și-am luptat ca niște zmei,
Până când i-am alungat
Și „decungurile“-am ocupat.

Trei frați.

In cursul anilor trecuți
Trei frați au fost pe rând recruți,
Toți la acelaș regiment
Și-au dus-o până la sergent.

Când a venit porunca 'n sat,
Porunca mare de împărat,
Și-au strâns copiii mititei
In brațe, și-au plecat și ei.

Toți trei pe după cap s'au prins
Și au pornit pe drum întins.
Năcaz și jale 'n urma lor,
In piept ardea al luptei dor.

„Măi frați“, grăiește cel bătrân,
Cu ochi căprui la față spân,
„De m'o lua cumva urgia
„Grijiți copiii și soția!“

„De-o fi, să n'am nici eu noroc“,
Vorbește blând cel de mijloc,
„Și-o fi să mă ajungă-o schijă,
Las Domnului pe-ai mei în grijă“.

Iar cel mai mic, cu ochi ca mura:
„De-o fi ca să mă dau de-a dura,
„Să nu-mi mai văd nici când iar satu,
„Să scrieți carte la 'mpăratu.
„Să știe și măritul sfat
„Că am murit cum am jurat“.

De mult căzură 'n foc toți trei.
Dar cine 'ntreabă azi de ei ?

Din Galiția.

Frunză verde ruptă'n zece,
Galiție țară rece,
Multe-ai avut a petrece.
Au trecut un an de zile
Și nu știm ce-o fi cu tine,
Că tunurile tot sună
Și nu știm ce-o fi la urmă.
Că nici Rușii nu cutează
Să se bage în foc să-i arză.
Că noi zău ne știm lupta
Ca să ni-apărăm țara.
Suntem Români de pe munți,
Nu ne dăm oricum înfrânți,
Și nepoți de-ai lui Traian,
Nu ne temem de dușman.
Frunzuliță de lângă tău,
Mult îmi spunea tatăl meu
Că 'n război e foarte greu.
Imi spunea că-i greu cătană,
Dar eu nu-'l băgam în samă.
Din patruzăci-și-opt spunea,
C'a fost în Galiția,
O iarnă 'ntreagă a trăit,
Multe rele-a pătimit;
Au mâncat pită de orz
Și și de-aia rar a fost...
Foaie verde de săcară,
Rău a fost și-atunci în țară,

Dar ca acuma niciodată,
Să se bată lumea toată.
Doamne nu lăsa să piară
Poporul nost tot din țară,
Că la Tin' nădăjduim,
Nu ne lăsa să perim!

Tunurile.

Sdrobindu-ne bunurile
Răsbubue tunurile
Și urlându-i cântările,
Umplu depărtările.

Iar vătavul horelor,
Podoaba feciorilor,
Părăsindu-și turmele,
Le calcă azi urmele

Și-și poartă poverile
Și-și poartă durerile,
La voile sorților
Prin țările morților.

IVANGOROD.

Vitejilor români din regimentul Nr. 50 din Ardeal.

Sus pe coaste, de pe deal
Plumbi de tunuri sboară:
Regimentul din Ardeal
Cu ruși se măsoară,

În văzduh plumbi plesnesc,
Cad mărunți în glie:
Șueră glonțul rusesc,
Rupe carne vie.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Rusul stă împresurat,
E potop pe vale,
Cerule s'a înourat,
De atâta jale.

Ardeleni „mocăniți“
Nebăgați în seamă,
Sar ca leii învrăjbiți,
Cu piept de aramă!

Iar „bălaurul“ rusesc
Geme 'n disperare,
Regimentul românesc
De el frică n'are.

Românașii fac pojar,
N'or fi de ocară;
Ei nu luptă înzădar,
Luptă pentru țară.

Dau năvală peste șanțuri
Ca ieșiți din fire,
Strică sârma, sfarmă lanțuri,
Lumea să se mire.

Și potopul cel rusesc,
Miile de gloate,
La atacul românesc
A răzbi nu poate.

Și când soarele fu sus,
Cerul fără nori,
Forța rusă s'a distrus,
Ei învingători.

Voi flăcăi, viteji, eroi,
Bravi voinici din fire,
Plângând v'admirăm și noi
Lumea să v'admire.

Voi martiri periți în lume
— Aibă jertfa rod!
Ați lăsat neamului nume
La Ivangorod.

La arme!

Veniți, viteji apărători ai țării
Veniți, că sfânta zi a răsărit!
E ziua mare a reînvierii
Drapelului de gloanțe zdrențuit!
Veniți din toate unghiurile zării
Să cucerim ce-avem de cucerit!

La arme cei de-un sânge și de-o lege!
La arme pentru Neam și pentru Rege!
Când patria ne chiamă sub drapel,
Datori sunt toți copiii ei s'alerge,
Să-l apere, să moară pentru el!

Ce credeți voi, noroade nesătule,
Că nu ne poartă grijă Cel-de-sus?
N'am înfruntat noi năvăliri destule,
Din Miază-noapte, Răsărit și-Apus!
Adună-Ți, Rege, oștile și du-le
La biruință-așa cum le-ai mai dus!

La arme cei de-un sânge și de-o lege!
La arme pentru Neam și pentru Rege!
Când patria ne chiamă sub drapel,
Datori sunt toți copiii ei s'alerge,
Să-l apere să moară pentru el!

Cu-al nostru sânge-am scris al nostru nume
In cartea gloriosului trecut:
Și mulți dușmani ar vrea să ne sugrume—
Dar până când mai stau Carpații scut,
Acelce ne va șterge de pe lume,
Să știe toți, că încă nu-i născut!

La arme cei de-un sânge și de-o lege!
La arme pentru Neam și pentru Rege!

Când patria ne chiamă sub drapel,
Datori sunt toți copiii ei s'alerge,
Să-l apere, să moară pentru el!

Să știe toți că un popor nu moare
Când veacuri a luptat necontentit, —
Și-i scris în cartea celor viitoare
Că va să vină ceasul preamărit
Când mândru străluci-va 'ntre popoare
Ca soarele, aici, în Răsărit:

La arme cei de-un sânge și de-o lege!
La arme pentru Neam și pentru Rege!
Când patria ne chiamă sub drapel,
Datori sunt toți copiii ei s'alerge,
Să apere, să moară pentru el!

BCU Cluj / Central University Library Cluj **Șt. O. Ioșif.**

Militare.

Nu fi bade supărat,
Că ți stă bine înbrăcat
In hainele cătănești,
De tot bine strălucești,
Cu fetele de mijloc,
Până la caru de foc,
Nevăstuțele cu jele,
Te privesc după perdele
Num' așa vom cătăni
Pare că am tot glumi,
Num'a așa ne-om răsboi.
Până când vom birui.
Până pe jos vom dormi...!

Ca să vină tata iară!

(Versul unui băiat din Făget în etate de 13 ani.)

Foaie verde de smochină
Luai și eu peana în mână
Ca să scriu o poezie
Precum mi-a umblat și mie.

Foaie verde de pe spine
Am trăit în mare bine,
Dar acum e vai de mine.

Foaie verde siminic
Am rămas de tata mic,
Foicică d'a de viie
Că s'o dus la cătanie
Nu s'o dus de voia lui
Ci de voia craiului,
O rămas vite și plug
Și nu pot ca să le 'njug.

Când de-acasă a pornit
In Aiud el s'a oprit,
Acolo trei zile-a stat
Și-apoi mi l'a îmbrăcat,
I'o dat pușcă și cuțit
Și tornistăr* de 'ngrijit
Și pătrântaș** încărcat
Gloanțe, haine de 'mbrăcat,
Și cu flori l'a 'mpodobit
La Galiția l'a pornit.

* raniță, borneu, vițel. — ** cartușieră.

Și a mers o săptămână
Ziua noaptea pe mașină.

Cum granița a lăsat
Mașina n'a mai umblat,
Și-apoi l'a pus rînd frumos
Și-a plecat pe drum în jos,
Pe sunetul tobelor
Spre scurtarea zilelor,
Pe sunetul trimbiței
Spre scurtarea vieței,
Foaie verde busuioc
Să țină cu Rusu foc.

Vai de mine ce să fac
Că rămân copil sărac,
Că tata e 'n țări străine
Știe Dumnezeu când vine,
Că tata e 'n țări departe
Nu ne mai vine nici carte.

...Decând au prins a se bate
Nu mai sunt oameni pe sate
Numai femei supărate
Și copii mulți mititei
Și bătrâni ca vai de ei.

Foaie verde de pe spine
Vai Doamne rău e de mine
C'acuş primăvara vine,
N'are cine purta plugu

Că eu nu's harnic de lucru,
Că eu sunt cam mititel
Și nu sunt harnic de el.

Doamne pune pace 'n țară
Ca să vină tata iară,
Să-și lucre lucru acasă
Copilașii să-și grijască.

Foaie verde trandafir
li făcută de-un copil,
Foaie verde de pelin
Rămas de tată străin,
Foaie verde iedera
Il cheamă *Petru Popa*,
Foaie verde lemn domnesc
Din *Făgetul* românesc.

*Din Galiția. Când plec, satule, din tine,
La dușmani le pare bine;
Numai mie-'mi pare rău,
C'acolo unde merg eu
Nu-i părău și nu-i izvor,
Nu-i decât sânge și dor;
Nu e deal și nu-i vâlcea,
de Ioan Bora. Decât dor și jalea mea.*

RUGĂCIUNE.

Pe mulți din noi, i-a dus războiul mare.
In lumea unde nu-i durere și 'ntristare
Mulți sunt acuma duși în lumea rea...
Doamne, ia-i pe toți în paza Ta!

Pentru cei ce-s duși în lumi mai bune,
Ne plecăm acum în rugăciune...
Ne plecăm cu sufletul supus...
Ruga ne-o ascultă, blând Isus !.. C. Brumaru

Viteazul căzut

Tremură frunza de fag,
Ce 'nverzia pe al tău steag,
Și să sbuciumă în vânt,
Ca și dorul meu înfrânt...!
Vai bădiță cum glumiai,
Roibul când încălecai,
Și 'ntre pinteni îl strângeai,
Și pe coamă 'l neteziai,
Florinică din răvar
Păhărel atât de-amar
De l-am bea numai mai rar...!
Viorele de pe coaste
Trece 'n sus o mândră oaste,
Trece agrii peste vii,
Părăsindu-le pustii.
Printre dealuri străbăteam,
Și pe badea îl vedeam,
Stringând roibul în zăbrele;
Curgeți albe răclămele...!
Vin dușmanii până 'n nori,
Cu a morții reci fiori,
Și 'npressoară o cetate,
Cu biserici argintate,
Cu grădini înbalsamate,
Lăcomiei lor lăsate,
Cu palate 'n străluciri,
Nici visând a lor pieriri...

Roibule să te ții tare
Ca și sufletu-mi de mare
Roibule să mă 'nvârtești
Ca pe craiul din povești,
Să tăiem tot spice pline,
Și tot suflete haine.
Inainte după mine...!
Cad dușmanii încremeniți,
Până-s tot tului snopiți,
Dorm dușmanii în zăpadă,
Corbilor de-acuma pradă!
Roibule te întorci în sat,
Cu capu 'n pământ plecat,
Singurel și întristat
Pe stăpân und' l'ai lăsat...?
Roibule tu porți pe spate.
Pete roșii întunecate,
Și în coama ta legat,
Inelul ce eu i-am dat...!?

De pe-un deal înțelenit,
Iasă seara 'n asfințit,
O văpaie sângheroasă,
Din a viteazului oase,
Să însufle și în noi,
Tot suflete de eroi,
Și din morți dă povața
Cui să ne jertfim vieța...!

